

lovanému odňata. Nesporno jest, že žalobkyně dopisem ze dne 18. září 1926 oznámila žalovanému, že žádá placení 600 Kč měsíčně za to, že žalovaný užívá polovice domu žalobkyni patřícího sám pro sebe a, ne-souhlasí-li s výší této úplaty, ať přestane její polovice užívat. Rovněž jest nesporno, že žalovaný přes to polovice žalující straně patřícího domu dále užívá. V takovémto případě lze jen ve sporném řízení rozhodnouti o tom, zda uplatňovaný nárok přísluší žalobkyni.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud souhlasí s právním názorem rekursního soudu, že se žalobkyně domáhá žalobou úplaty za užívání její polovice domu na žalovaném, jenž fakticky vede správu domu, ač mu byla žalobkyní již vypovězena. Toť nárok ryze soukromoprávní, opřený o právo spoluvlastnické k užívanému domu. Nejde o opatření, týkající se správy domu, jaké má na mysli rozh. č. 2933 Gl. U. n. F., jehož se stěžovatelka dovolává. Nárok takový nebyl přikázán žádným zákonem k řešení nespornému soudci a proto právem domáhá se žalobkyně jeho uznání pořadem práva, jak již správně uznal rekursní soud, k jehož správným vývodům se odkazuje.

Čís. 7468.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Pokud nezakládá onemocnění manželky přijící hluboký rozvrat manželství (§ 13 h) zák.).

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1927, Rv II 63/27.)

Manžel domáhal se rozluky pro hluboký rozvrat manželství a ne-překonatelný odpor, ježto prý jest manželka stížena přijící. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal na rozlukou manželství s tím, že nemá viny žádný z manželů. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: První soud zjistil, což ostatně není napadeno, že u dítky stran byly zjištěny příznaky zděděné syfilitidy a též u odvolatelky zkouškou krevní nákaza syfilitická zjištěna. Také zjistil posudkem znaleckým, že žalobce touto nemocí stížen nebyl a že nelze zjistiti, kdo z obou manželů chorobu do manželství přinesl. Z toho dovozuje první soud, že již tato okolnost, t. j. zjištěná syfilis u žalované je podkladem rozvratu manželství, zvláště když u žalobce byl výsledek krevní zkoušky negativní a nelze za to míti, že byl nákazou tou postižen, a proto prý nelze na žalobci žádati, by v manželství setrval. Názor tento však odvolací soud nesdílí. První soud klade tuto nemoc na roveň nemocem duševním a epilepsii, jichž existence je o sobě důvodem rozlukovým podle § 13 písm. g). Kdyby byl zákonodárce chtěl tomu, aby syfilis, fysická ne-

moc, byla o sobě důvodem rozlukovým, byl by i ji pojal pod ustanovení písm. g) § 13 a z toho, že tak neučinil, plyne, že o sobě existence syfilitidy důvodem rozvratným ještě není, nýbrž že je třeba ještě dalších okolností, by tu rozvrát byl, jako ošklivost k manželu, nemocí stíženému, odpor, a nechuť k manželskému spoluzítí pro tuto nemoc. V tom směru sice tvrdil žalobce, že objev nemoci vzbudil v něm nepřekonatelný odpor, avšak první soud to nemohl zjistiti a také nezjistil. Toto tvrzení však nejen že nebylo prokázáno, nýbrž dlužno je považovati za vyvráceno. Nemoc dívka zjištěna byla při jeho prohlídce v nemocnici několik dnů po 30. lednu 1926 krevní zkouškou a rovněž i u odvolatelky v dětské nemocnici a dle zjištění pathologicko-bakteriologického ústavu u odvolatelky nejpozději dne 19. února 1926. Žalobce sám tuto listinu soudu předložil, musil mu tedy v té době její obsah býti znám. A přes to mu to nevadilo, by i nadále v domácnosti společně s odvolatelkou setrval a dokonce ještě s ní souložil, jak sám připouští, až do svého odstěhování od ní. Nedostí na tom, žalobce, ač se později od odvolatelky odstěhoval, přes to odvolatelku i potom navštěvoval, ba u ní přes noc spal a to i po žalobě ze dne 29. května 1926, což se tímto zjišťuje a což ostatně i žalobce, byv informativně vyslechnut, připustil. Za takovýchto okolností nelze vážně mluvit o odporu, tím méně o nepřekonatelném odporu, když žalobci nebylo nepříjemno po celou noc u odvolatelky prodletí, ač měl být jinde, a je patrné, že mu nákaza odvolatelky pranic nevadila, by ji nenavštěvoval. Odvolací soud zjistil, že žalobce i odvolatelka, kteří byli odvolacímu jednání přítomni, vyhlízejí zdravě a dítě má se čile k životu. O nějakém zošklivění se odvolatelky žalobci, což ani netvrdil, nemůže býti řeči, což potvrzuje i znalec v nálezu. Z toho plyne, že nemůže býti řeči o rozvratu, tím méně o hlubokém rozvratu, když sama existence nemoci té u žalované rozvratem není.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující dovolací důvody čís. 3 a 4 § 503 c. ř. s., není v žádném směru opodstatněno. Po právní stránce souhlasí dovolací soud s názorem odvolacího soudu a poukazuje dovolatele na správné důvody napadeného rozsudku s dodatkem, že rozlukový zákon kromě ostatních v § 13 vypočítaných rozlukových důvodů stanoví v § 13 h), že se lze domáhati rozluky, když nastal tak hluboký rozvrat manželský, že na manželích nelze spravedlivě požadovati, by setrvali v manželském společenství. Tím zákon ponechává soudu na uvážení, zda jest uznati na rozluku manželství přes to, že se žalobce nedovolává žádného z důvodů zákonodárcem výslovně uvedených. V rozhodnutí čís. 2845 sb. n. s. vyslovil Nejvyšší soud ovšem zásadu, že nelze na manželce spravedlivě požadovati, by setrvala v manželském spoluzítí s luetikem a že již v tom okamžiku, kdy si uvědomí krajní nebezpečí, hrozící jí nebo dětem z manželského spoluzítí, je zde hluboký rozvrat manželství, jehož zákonný

účel manželovou nemocí je zmařen. Než případ, o nějž jde, má jiný skutkový podklad. Z posudku znalce jest zřejmo, že nelze bezpečně říci, kým byla do manželství příjice zavlečena, že nyní nemá ani žalobce ani žalovaná příznaků této nemoci, která u žalované probíhá latentně, že příjice se přenáší na druhého jen tehdy, když přenášejíci na povrchu těla má příznaky (vyrážky), a že léčení je nejbezpečnější zárukou proti objevování se nových příznaků. Uváží-li se dále, že žalobce podle zjištění odvolacího soudu přes to, že se o nemoci žalované dozvěděl dne 19. února 1926, s ní v domácnosti společně setrval a s ní souložil až do svého odstěhování od ní (březen 1926), dále, že žalovanou i potom navštěvoval, u ní přes noc spal a to i po žalobě ze dne 29. května 1926 a že v dovolacím spisu sám uvádí, že rozvrat manželství nebyl prý odčiněn tím, když za jeho návštěv u manželky došlo k tělesnému styku, nezbyvá než souhlasiti s odvolacím soudem, že v tomto případě nejde o rozvrat, tím méně o hluboký rozvrat manželství ve smyslu § 13 h) rozlukového zákona. Dovolatel neprávem poukazuje k rozhodnutím Nejvyššího soudu čí. 4397, 5158 a 5548 sb. n. s., neboť tato mají jiný skutkový podklad než rozepře, o niž jde, a vyslovují zásadu, že při rozhodování o návrhu na povolení rozluky manželství na základě předchozího rozvodového rozsudku nelze hleděti k tomu, že manželé po tomto rozsudku obnovili manželské společenství a že důvod odpuštění podle § 14 c) rozlukového zákona platí také pro rozluky podle § 17 tohoto zákona.

Čís. 7469.

Všeobecné a zvláštní podmínky dodávky pražců pro čs. státní dráhy. Oprávnění eráru žádati náhradu škody z dodání vadných pražců, pokud nebyla vrácena jistota. Erár má nárok na snížení ceny, třebas nevytýkal vady včas a nevyrozuměl dodavatele o zkoušení pražců a o shledaných vadách. Erár jest oprávněn použiti výtěžku cenných papírů, složených jako jistota, ku kompensaci se svými nároky.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1927, Rv II 154/27.)

Mezi železniční správou a Emerichem D-em byla dne 25. června 1921 uzavřena smlouva čí. 1066-XI-21 o dodávce 50.000 pražců. K zajištění závazků z této smlouvy složil Emerich D. jistotu 100.000 Kč, 50.000 Kč v titrech investiční půjčky a 50.000 Kč ve formě garanční listiny banky D. Na základě pravoplatného rozsudku provedla banka D. ku vydobytí peněžité pohledávky proti D-ovi exekuci a zabavila 6% investiční státní úpisy v jmenovité hodnotě 50.000 Kč. Proti žalobě, již domáhal se opatrovník podle § 124 uh. ex. ř. banky D. na československém eráru, by žalovaný byl uznán povinným vydati mu 6% investiční půjčku dopravní v jmenovité hodnotě 50.000 Kč, namítl žalovaný erár, že pražce dodané Emerichem D-em byly z části vadné a že si proto zadržel k úhradě škody, jež mu byla tím způsobena, titry investiční půjčky. Procesní soud první stolice žalobu zamítl.